RETSMØDERAPPORT
i sag 353/88 *

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1. *Tvistens forhistorie*

I begyndelsen af marts 1988 afholdtes en handelsuge EØF / Kina i Bruxelles. Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber afsluttede med henblik på organiseringen af denne uge en kontrakt med firmaet Price Waterhouse Belgium. Ifølge kontrakten skulle Price Waterhouse bl.a. tage sig af følgende opgaver: deltagelse i udarbejdelse og gennemførelse af programmet, udarbejdelse, trykning og omdeling af dokumentation, opkrævning af bidrag for Kommissionens regning, reservation, leje og indretning af lokaler, organisering af deltagernes ophold, forbindelser med pressen og med de kinesiske myndigheder. Ifølge kontrakten skulle Price Waterhouse desuden udføre sine opgaver efter de generelle retningslinjer, der blev fastlagt af de tjenestemænd i Kommissionen, som havde fået til opgave at følge kontraktens gennemførelse.

I forbindelse med forberedelsen af handelsugen omdelte det italienske institut for udenrigshandel en skrivelse, der gav meddelelse om ugens afholdelse. Ifølge denne skrivelse

»vil ti kinesiske import / eksportsammenslutninger sammen med repræsentanter for kinesiske regioner og provinser, der har beføjelse til at træffe aftaler, være til stede« under ugen.

Skrivelsen oplyste, at italienske virksomheder, der var interesseret i bilaterale møder, kunne sende et spørgeskema sammen med skrivelsen direkte til det agentur, EØF havde givet i opdrag at organisere ugen. I spørgeskemaet blev den interesserede virksomhed bl.a. anmodet om at angive, hvilke former for virksomhed den først og fremmest gav sig af med og om at oplyse, med hvilke kinesiske virksomheder der ønskedes et møde.

Med udgangspunkt i dette oplysningsmateriale meddelte Di Domenico, der er generaldirektør for selskabet Briantex, en italiensk virksomhed inden for engroshandel med og fremstilling af dækketøj, kniplinger, lommetørklæder o. lign. produkter, at han ville deltage i handelsugen. I nævnte spørgeskema oplyste han, at han ønskede at få kontakt med CNART, »China National Arts and Craft Import-Export Corporation«. Di Domenico fik i februar meddelelse om, at der på hans vegne af ugens organisatører var blevet aftalt et møde med lederne af den kinesiske delegation fra CNART. Di Domenico var sikker på at kunne afgive en bestilling til de kinesiske ledere og tog afsted til Bruxelles. Men under mødet, som fandt sted den 29. februar 1988, blev det meddelt Di Domenico, at han ikke kunne afgive bestilling til de kinesiske repræsentanter, idet den kvota, der var forbeholdt Italien til import af tekstiler hidrørende fra Kina, allerede var fuldstændig opbrugt.

* Processprog: fransk.

Selskabet Briantex og Di Domenico mente, at de havde lidt et tab som følge af dette hændelsesforløb og fremsatte den 4. marts 1988 krav om erstatning over for Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og selskabet Price Waterhouse, hvorefter de den 15. juni 1988 sagsøgte dem ved Tribunal de première instance de Bruxelles. Sagsøgerne gjorde gældende, at det tab, de havde lidt, beløb sig til de unødvendigt afholdte rejse- og opholdsudgifter, til 4 dages arbejdsindtægt, som var tabt som følge af Di Domenicos unødvendige rejse og det tab, der fulgte af, at det var umuligt at gennemføre de forretninger, som sagsøgerne havde regnet med at kunne afslutte. Tabet skyldtes de sagsøgtes retsstridige forhold, idet de havde givet fejlagtige og ufuldstændige oplysninger til sagsøgerne.

Nogle måneder senere anlagde selskabet Briantex og Di Domenico nærværende sag.

2. *Retsforhandling*

Det sagsøgende selskab og Di Domenicos stævning er registreret på Domstolens Justitskontor den 9. december 1988.

Skriftvekslingen er forløbet forskriftsmæssigt.

Domstolen har ved beslutning af 21. juni 1989 i henhold til procesreglementets artikel 95, stk. 1 og stk. 2, besluttet at henvise sagen til Fjerde Afdeling.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse. Den har imidlertid anmodet sagsøgerne om at fremlægge forskellige oplysninger.

II — Parternes påstande

Sagsøgerne, selskabet Briantex og *Di Domenico*, har nedlagt følgende påstande:

1) Sagen admitteres og sagsøgernes påstande tages til følge.

2) Det Europæiske Økonomiske Fællesskab dømmes til in solidum at betale sagsøgerne et beløb på 796 380 BF i erstatning for det af dem udviste skadeforvoldende forhold med tillæg af renter fra den 4. marts 1988, da kravet blev fremsat og med forbehold af ændringer af erstatningskravet under sagen.

3) Fællesskabet og Kommissionen tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

De sagsøgte, Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

1) Sagen afvises; subsidiært frifindes de sagsøgte.

2) Sagsøgerne tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

III — Parternes anbringender og argumenter

1. *Formaliteten*

De sagsøgte, Fællesskabet og Kommissionen har gjort gældende, at Di Domenico selv hverken har søgsmålskompetence eller søgsmålsinteresse. Han optrådte nemlig under sin deltagelse i den kinesisk-europæiske uge som organ eller fuldmægtig for selskabet Briantex. Det er alene dette selskab, der eventuelt kan have lidt et tab. Derfor skal søgsmålet afvises i det omfang, det er anlagt af Di Domenico.

De sagsøgte har gjort gældende, at søgsmålet desuden skal afvises i det omfang, det er anlagt mod Kommissionen. Ifølge de sagsøgte har kun Fællesskabet status som juridisk person, hvilket fremgår af EØF-Traktatens artikel 210. Et erstatningssøgsmål skal alene anlægges mod Fællesskabet, idet Kommissionen kun er et organ for Fællesskabet.

Sagsøgerne, Briantex og Di Domenico har anført, at Di Domenico har den fornødne søgsmålskompetence såvel i materiel som i moralsk henseende; han har afholdt ganske store udgifter til den unyttige rejse til Bruxelles og har spildt 4 arbejdsdage.

Sagsøgerne har til spørgsmålet om adgangen til at sagsøge Kommissionen bemærket, at det var Kommissionen, der organiserede handelsugen. Ifølge Domstolens praksis om Fællesskabets ansvar uden for kontrakt skal Fællesskabet repræsenteres for Domstolen af den eller de institutioner, som det ansvarspådragende forhold lægges til last. Domstolen har desuden udtalt, at et søgsmål i medfør af Traktatens artikel 215 ikke skal anlægges mod Fællesskabet som sådant, men mod den institution, som den skadeforvoldende handling kan tilregnes (dom af 13. november 1973, Werhahn, forenede sager 63-69/72, Sml. s. 1229).

2. *Udsættelse af sagen*

De sagsøgte, Fællesskabet og Kommissionen har anmodet Domstolen om at udsætte sagen og herved anført to grunde.

For det første foreligger der litispendens, idet en sag, der udspringer af det samme forhold og gælder de samme spørgsmål, er blevet anlagt af sagsøgerne mod de sagsøgte ved Tribunal de première instance de Bruxelles. Ganske vist indeholder Domstolens procesreglement ikke særlige regler om litispendens, men forpligtelsen til i et sådant tilfælde at udsætte sagen følger af de almindelige retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer og af artikel 21 i Bruxelles-konventionen om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager.

For det andet vedrører den ved Domstolen anlagte sag det samme erstatningskrav som den sag, der er anlagt mod firmaet Price Waterhouse ved Tribunal de première instance de Bruxelles. De sagsøgte har i den

forbindelse henvist til Domstolens dom af 14. juli 1967 i de forenede sager 5, 7 og 13-24/66 (Kampffmeyer, Sml. 1965-1968, s. 381), hvorefter der, før der træffes afgørelse om størrelsen af det tab, Fællesskabet er ansvarligt for, må gives den nationale ret mulighed for at udtale sig om vedkommende medlemsstats eventuelle ansvar.

De sagsøgte har desuden henvist til artikel 9, stk. 2, i kontrakten mellem Kommissionen og Price Waterhouse, hvori det hedder:

»Medkontrahenten holder Kommissionen og dens personale skadesløs for enhvert krav om erstatning fra tredjemand, herunder medkontrahentens personale, for tab som følge af gennemførelsen af nærværende kontrakt i det omfang, den skadeforvoldende handling ikke kan tilregnes Kommissionen eller dens personale som uagtsom«.

Sagsøgerne, Briantex og Di Domenico, har vedrørende litispendens-indsigelsen gjort gældende, at litispendens-begrebet ikke kan finde anvendelse. Sagsøgerne har herudover forklaret, at den ved Tribunal de première instance de Bruxelles anlagte sag ikke formeligt er blevet anlagt mod Fællesskabet og Kommissionen. I øvrigt angår de sager, der er anlagt henholdvis mod Fællesskabet og Kommissionen og mod Price Waterhouse, ikke konnekse krav. Ifølge sagsøgerne består der ingen risiko for, at Domstolens dom og afgørelsen ved Tribunal de première instance kommer i modstrid, idet de to sager er delelige. For så vidt angår kontrakten mellem Kommissionen og Price Waterhouse vedrører den kun sagsøgerne som trejdemænd.

3. *Realiteten*

Sagsøgerne, Briantex og Di Domenico, har anklaget Kommissionen for at have udbredt eller ladet udbrede fejlagtige oplysninger. Specielt burde Kommissionen have underrettet dem om, at de ikke kunne afgive ordrer til de kinesiske ledere, idet den kvota, der var forbeholdt Italien i den sektor, sagsøgerne er aktive i, allerede var helt opbrugt af andre italienske firmaer. Det er Kommissionen, der tildeler kvotaer ved indførsel af tekstiler til medlemsstaterne og overvåger, at de overholdes. Sagsøgerne var således ofre for en situation, hvor man gav dem indtryk af, at de kunne afslutte kontrakter med kinesiske kontraktpartnere.

Det tab, de har lidt, består af et beløb på 96 380 BF i unødvendigt afholdte rejse- og opholdsudgifter, et beløb på 500 000 BFR i tabt omsætning og et beløb på 200 000 BFR for 4 spildte arbejdsdage som følge af den unødvendige rejse.

De sagsøgte, Fællesskabet og Kommissionen, har i første række gjort gældende, at sagsøgerne har kritiseret, at de modtog unøjagtige oplysninger fra det italienske institut for udenrigshandel og indirekte eventuelt fra firmaet Price Waterhouse. Men Price Waterhouse og det italienske institut er ikke fællesskabsinstitutioner eller repræsentanter for Fællesskabet.

De sagsøgte har dernæst gjort gældende, at de oplysninger, der blev givet, bestemt ikke var unøjagtige. Der var ingen, der havde an-

givet, at de kinesiske virksomheder ville afslutte kontrakter. En handelsuge er en lejlighed for forretningsmænd til at mødes og det står dem frit for at acceptere eller afvise indgåelsen af denne eller hin kontrakt.

De sagsøgte har yderligere gjort gældende, at Kommissionen ikke er i stand til at afgøre, om en vis kvota er opbrugt, idet den kun gennemfører kontrol efterfølgende.

De sagsøgte har endelig gjort gældende, at det påståede tab hverken er godtgjort eller påviseligt, idet sagsøgerne ikke på nogen måde har forklaret eller begrundet erstatningskravet for så vidt angår omsætningstabet og de 4 tabte arbejdsdage.

T. Koopmans
Refererende dommer